# ΕΠΙΤΡΟΠΗ

## ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**της 21ης Δεκεμβρίου 2000**

**σχετικά με την εισφοροαπαλλαγή ανόργανων ουσιών την οποία σκοπεύουν να παραχωρήσουν οι Κάτω Χώρες με βάση το νόμο περί λιπασμάτων**

*[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2000) 4404]*

**(Το κείμενο στην ολλανδική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)**

(2001/371/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού ζητήθηκε από τους ενδιαφερομένους να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το αναφερόμενο ανωτέρω άρθρο [1],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

### I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με την από 7 Οκτωβρίου 1999 επιστολή, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 13 Οκτωβρίου 1999, οι Κάτω Χώρες ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με ορισμένες απαλλαγές από εισφορές επί ανοργάνων ουσιών, θεσπισθείσες με το νόμο περί λιπασμάτων. Με την από 10 Ιανουαρίου 2000 επιστολή, πρωτοκολλημένη στις 12 Ιανουαρίου 2000, διαβιβάστηκαν συμπληρωματικές πληροφορίες.

(2) Με επιστολή της 20ής Μαρτίου 2000, η Επιτροπή ενημέρωσε τις Κάτω Χώρες σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ όσον αφορά την προταθείσα εισφοροαπαλλαγή για τις ανόργανες ουσίες.

(3) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [2]. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να γνωστοποιήσουν τις παρατηρήσεις τους όσον αφορά το εν λόγω μέτρο στήριξης.

(4) Στην Επιτροπή δεν περιήλθαν παρατηρήσεις εκ μέρους ενδιαφερομένων.

(5) Με την από 17 Μαΐου 2000 επιστολή τους, οι αρχές των Κάτω Χωρών διαβιβάζουν περαιτέρω πληροφορίες.

### II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

(6) Οι διατάξεις του κεφαλαίου IV στο νόμο περί λιπασμάτων προβλέπουν υποχρεωτική λογιστική παρακολούθηση εκ μέρους των γεωργικών επιχειρήσεων όσον αφορά τις ανόργανες ύλες εισροής, καθώς και τις μέγιστες ποσότητες για την απόρριψη φωσφορικών και νιτρικών ενώσεων κατά επιχείρηση. Σε περίπτωση υπέρβασης των μέγιστων αυτών ποσοτήτων πρέπει να καταβάλλονται εισφορές για την υπέρβαση. Η αποτρεπτικού χαρακτήρα αυτή εισφορά εφαρμόζεται μόνον εφόσον η συνολική ποσότητα φωσφορικών ουσιών και αζώτου η οποία εισήλθε στην επιχείρηση, μειωμένη κατά τη συνολική ποσότητα των ουσιών αυτών οι οποίες εξέρχονται από την επιχείρηση εντός ενός ημερολογιακού έτους είναι μεγαλύτερη σε σχέση με ό,τι προβλέπεται στα πρότυπα για τις επιτρεπόμενες διαφυγές φωσφορικών ενώσεων και αζώτου στο περιβάλλον (πρότυπα περί εκπομπών). Σε περίπτωση που κάποια επιχείρηση λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα, όπως η διάθεση μη χρησιμοποιήσιμης κόπρου, δεν οφείλεται εισφορά.

(7) Στο πλαίσιο του προτεινόμενου μέτρου οι μικρές επιχειρήσεις («ερασιτέχνες») και κέντρα κηπουρικής απαλλάσσονται τελείως από τις διατάξεις του νόμου περί λιπασμάτων όσον αφορά την εισφορά για ανόργανες ουσίες. Εκμεταλλεύσεις κηπευτικής οι οποίες ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια ή εκτός εδάφους απαλλάσσονται μερικώς.

#### Α. ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΓΙΑ ΜΙΚΡΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ («ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΕΣ»)

(8) Το άρθρο 38 του νόμου περί λιπασμάτων ήδη προβλέπει απαλλαγή, μεταξύ άλλων, για εκτατικές κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, δεδομένου ότι ο νόμος έχει ως ειδικότερο στόχο επιχειρήσεις με τη μέγιστη επικινδυνότητα για το περιβάλλον, στις οποίες καταρχήν δεν ανήκουν οι εκτατικές κτηνοτροφικές επιχειρήσεις.

(9) Οι λόγοι για την εισαγωγή της εν λόγω απαλλαγής για μικρές, εκτατικές επιχειρήσεις είναι ότι πιθανότατα αρκετές δεν πληρούν τις διατάξεις του άρθρου 38 του νόμου περί λιπασμάτων. Γενική ιδέα είναι ότι η παραγωγή ζωικών λιπασμάτων στις εν λόγω επιχειρήσεις είναι τόσο περιορισμένη ώστε τα λιπάσματα είναι δυνατόν να διατίθενται χωρίς πρόβλημα. Η εν λόγω απαλλαγή ισχύει εφόσον σε ένα ημερολογιακό έτος κατά μέσον όρο δεν εκτρέφονται περισσότερες από τρεις μονάδες ζωικού κεφαλαίου [3] σε αγρό έκτασης όχι μεγαλύτερης από τρία εκτάρια και εφόσον δεν γίνεται χρήση ζωικών ή άλλων οργανικών λιπασμάτων.

[1] ΕΕ C 190 της 8.7.2000, σ. 4.
[2] Βλέπε υποσημείωση 1.

[3] Π.χ. χοιρομητέρα προοριζόμενη για σφαγή αντιστοιχεί σε 0,288 μονάδες ζωικού κεφαλαίου, δηλαδή είναι δυνατόν να εκτρέφονται περίπου δέκα ζώα του είδους αυτού. Όρνιθες ωοπαραγωγής ηλικίας άνω των δεκαοχτώ εβδομάδων αντιστοιχούν σε 0,012 μονάδες ζωικού κεφαλαίου, δηλαδή είναι δυνατόν να εκτρέφονται περίπου 250 τέτοιες όρνιθες.

Επίσης, οι μικρές επιχειρήσεις («ερασιτέχνες») απαλλάσσονται από την εισφορά προκειμένου να καλύπτονται τα έξοδα τα οποία καταβάλλουν οι αρχές για την εκτέλεση των διατάξεων του νόμου περί λιπασμάτων.

Β. ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΓΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ

(10) Οι εκμεταλλεύσεις κηπευτικών οι οποίες ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια (αποκαλούμενες στη συνέχεια «καλλιέργεια κηπευτικών σε έδαφος») ή χωρίς έδαφος (αποκαλούμενες στη συνέχεια «καλλιέργεια κηπευτικών εκτός εδάφους») εξαιρούνται μερικώς. Ο λόγος για την εξαίρεση των κατηγοριών αυτών είναι ότι το σύστημα των εισφορών δεν λαμβάνει υπόψη την ιδιαιτερότητα της καλλιέργειας για τις δύο αυτές περιπτώσεις.

(11) Στο πλαίσιο του καθεστώτος αυτού, η ποσότητα λιπασμάτων που είναι δυνατόν να τύχει απαλλαγής ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο σε 460 χιλιόγραμμα φωσφορικών ουσιών ανά εκτάριο μέσου καλλιέργειας ή εγκαταστάσεων χρησιμοποιούμενων όντως για κηπευτικά. Η μέγιστη ποσότητα αζώτου ανά εκτάριο ανέρχεται σε 800χιλιόγραμμα.

(12) Το άρθρο 54 του νόμου περί λιπασμάτων προβλέπει προσωρινή απαλλαγή για συνθετικά λιπάσματα με σκοπό τον καθορισμό της ποσότητας φωσφορικών ουσιών. Κατόπιν τούτου, θα ισχύει ανάλογη απαλλαγή για την καλλιέργεια κηπευτικών.

Γ. ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΓΙΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΗΠΟΥΡΙΚΗΣ

(13) Στα κέντρα κηπουρικής εισρέουν λιπάσματα προκειμένου να πωληθούν σε ιδιώτες. Τα κέντρα αυτά απαλλάσσονται από εισφορές για ανόργανες ύλες. Επιπλέον, τα κέντρα κηπουρικής ως προμηθευτές και οι ιδιώτες ως αγοραστές απαλλάσσονται από την υποχρέωση να προσκομίζουν αποδεικτικά παράδοσης όσον αφορά λιπάσματα, ζωικά ή συνθετικά.

(14) Για τα κέντρα κηπουρικής τα οποία παράλληλα ασκούν δραστηριότητες κηπευτικής ισχύει η προαναφερθείσα μερική απαλλαγή για τις εκμεταλλεύσεις κηπευτικών καλλιεργειών.

Δ. ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ΚΙΝΗΘΕΙ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

(15) Αν και οι αρχές των Κάτω Χωρών θεωρούν ότι οι εισφοροαπαλλαγές δικαιολογούνται λόγω της «φύσεως του πνεύματος του καθεστώτος» σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων [4], αποκαλούμενη στη συνέχεια «ανακοίνωση για την άμεση φορολογία», οπότε δεν αντιβαίνουν στο πνεύμα του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, διαβίβασαν τη διάταξη στην Επιτροπή προς εξέταση.

(16) Σύμφωνα με το σημείο 23 της ανακοίνωσης για την άμεση φορολογία, το γεγονός ότι ορισμένα μέτρα έχουν διαφορετικό χαρακτήρα δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι πρέπει να εκληφθούν ως μέτρα ενίσχυσης. Αυτό ισχύει για μέτρα τα οποία για οικονομικούς λόγους είναι αναγκαία ή πρόσφορα από λειτουργική άποψη για την αποδοτικότητα του φορολογικού συστήματος. Βεβαίως το κράτος μέλος πρέπει να προβεί στη σχετική αιτιολόγηση.

(17) Η αιτιολόγηση εκ μέρους των αρχών των Κάτω Χωρών έχει ως ακολούθως:

(18) Όσον αφορά τις μικρές εκμεταλλεύσεις («ερασιτέχνες»): το καθεστώς του νόμου περί λιπασμάτων όσον αφορά τις ρυθμιστικές εισφορές για ανόργανες ουσίες (σύστημα «Minas») έχει ως στόχο τον έλεγχο απορρίψεων φωσφορικών ουσιών και αζώτου στο περιβάλλον σε επίπεδο επιχείρησης. Το Minas δεν επιδιώκει να υπαγάγει στις διατάξεις του νόμου ιδιώτες οι οποίοι εκτρέφουν μικρό αριθμό ζώων, εφόσον όντως δεν πρόκειται για γεωργική εκμετάλλευση και δεν υφίσταται περιβαλλοντικός κίνδυνος. Εάν κάποιος διατηρεί μόνον ολίγα ζώα διαθέτει όμως πολύ μικρή έκταση, είναι ενδεχόμενο ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν τηρεί το όριο του άρθρου 38 του νόμου όσον αφορά τις 2,5 μονάδες ζωικού κεφαλαίου ανά εκτάριο, οπότε δεν δικαιούται της απαλλαγής από την εισφορά για ανόργανες ουσίες. Προκειμένου να αποφευχθεί η υποχρέωση καταβολής εισφοράς από ιδιώτες οι οποίοι δεν εκτρέφουν ζώα για λόγους επαγγελματικούς, το προαναφερόμενο μέτρο προβλέπει απαλλαγή για την κατηγορία αυτή. Το όριο όσον αφορά την μη επαγγελματική εκτροφή ζώων τοποθετείται κατ' ανώτατο όριο σε τρεις μοναδές ζωικού κεφαλαίου, ανεξαρτήτως διαθέσιμης έκτασης.

(19) Όσον αφορά τις εκμεταλλεύσεις κηπευτικών προϊόντων και τα κέντρα κηπουρικής τα οποία ασκούν δραστηριότητες κηπευτικής: οι κατ' αποκοπήν ποσότητες 460 χιλιόγραμμα φωσφορικών ουσιών 800 χιλιόγραμμα αζώτου για εκμεταλλεύσεις κηπευτικών και κέντρα κηπουρικής που ασκούν δραστηριότητες κηπευτικής βασίζονται σε δεδομένα ερευνών του ερευνητικού σταθμού για την ανθοκομία και τα κηπευτικά θερμοκηπίου σχετικά με την κατανάλωση φωσφορικών ουσιών και αζώτου καλλιεργειών που αναπτύσσονται σε θερμοκήπια. Από τα εν λόγω δεδομένα προκύπτει ότι η απόρριψη φωσφορικών ουσιών και αζώτου καλλιεργειών θερμοκηπίου κατά μέσο όρο ανέρχεται σε 460 χιλιόγραμμα φωσφορικών ουσιών και 800 χιλιόγραμμα αζώτου ετησίως. Δηλαδή, η απόληψη είναι πολύ υψηλότερη σε σχέση με την καλλιέργεια των εν λόγω ειδών υπαιθρίως. Αυτό είναι λογικό, αν ληφθεί υπόψη ότι η παραγωγή κατά την καλλιέργεια σε θερμοκήπιο είναι οκταπλάσια σε σχέση με εκείνη στο ύπαιθρο. Τοποθετώντας τις κατ' αποκοπήν ποσότητες φωσφορικών ουσιών και αζώτου σε αντιστοιχία με τις αντίστοιχες λαμβανόμενες ποσότητες, αποφεύγεται το ενδεχόμενο να πρέπει να καταβάλλονται από τις επιχειρήσεις εισφορές αδίκως. Αυτός είναι επίσης ο λόγος για τον οποίο οι κατ' αποκοπήν αυτές τιμές είναι υψηλότερες σε σχέση με εκείνες για τις εκμεταλλεύσεις αροτραίων καλλιεργειών και τα πρότυπα της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης [5], αποκαλούμενης στη συνέχεια «οδηγία περί νιτρορύπανσης».

(20) Όσον αφορά τα κέντρα κηπουρικής στα οποία εισέρχονται λιπάσματα προς πώληση σε ιδιώτες, τελικά η συνολική εισερχόμενη ποσότητα λιπάσματος συμφωνεί με την πωληθείσα ποσότητα λιπάσματος.

(21) Η Επιτροπή έκρινε ότι οι εξηγήσεις αυτές δεν ήσαν επαρκείς προκειμένου να αποφασίσει ότι η φύση και ο οικονομικός εξορθολογισμός του καθεστώτος δικαιολογούν τις διάφορες απαλλαγές.

[4] ΕΕ C 384 της 10.12.1998, σ. 3.

[5] ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1.

(22) Το άρθρο 38 τον νόμου περί λιπασμάτων προβλέπει απαλλαγή για την εκτατική κτηνοτροφία. Παρά το περιορισμένο μέγεθος τους, ορισμένες μικρές επιχειρήσεις («ερασιτέχνες») αποτελούν οικονομικούς παράγοντες. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι στον τομέα της γεωργίας δεν ισχύουν ενισχύσεις de minimis ([6]). Η πρόβλεψη συμπληρωματικής ενίσχυσης για τις ερασιτεχνικές μονάδες οι οποίες δεν πληρούν τις τυπικές διατάξεις απαλλαγής δεν φαίνεται ότι δικαιολογείται με βάση τη φύση και το πνεύμα του καθεστώτος. Επιπλέον, δεν φαίνεται συνετό να τεθεί τώρα σε εφαρμογή το κριτήριο των τριών μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ανεξάρτητα από διαθέσιμη έκταση αλλά οπωσδήποτε για εκτάσεις μικρότερες των τριών εκταρίων) ενώ η γενική απαλλαγή με βάση τις διατάξεις του άρθρου 38 βασίζεται σε κριτήριο 2,5 μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ανά εκτάριο).

(23) Όσον αφορά την απαλλαγή για τα κηπευτικά, φαίνεται ότι στο πλαίσιο της «φύσης ή του πνεύματος του καθεστώτος» είναι σκόπιμη η εξίσωση της έκτασης ή του μέσου ανάπτυξης εντός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων προς γεωργικό έδαφος και στη συνέχεια να εφαρμόζονται τα ίδια πρότυπα όσον αφορά τις εισροές. Με τον τρόπο αυτό η κανονική εφαρμογή του συστήματος εισροών και εκροών θα εξασφάλιζε ίση μεταχείριση χωρίς να υφίσταται κρατική ενίσχυση. Στην προκειμένη περίπτωση, οι ποσότητες που μπορεί να εισέρχονται θα ήταν δυνατόν να είναι σημαντικά υψηλότερες (460 χιλιόγραμμα φωσφορικών ουσιών ανά εκτάριο και 800 χιλιόγραμμα αζώτου ανά εκτάριο). Κατά συνέπεια, και από την άποψη αυτή δεν τίθενται εγγενείς λόγοι για την παραχώρηση της προτεινόμενης απαλλαγής για τα κηπευτικά.

(24) Η απαλλαγή για κέντρα κηπουρικής στα οποία εισέρχονται λιπάσματα προς πώληση σε ιδιώτες είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι συμφωνεί προς «τη φύση και το πνεύμα του καθεστώτος», καθόσον οι ποσότητες τον εισερχόμενου λιπάσματος καταρχήν συμφωνούν με την ποσότητα του εξερχόμενου — και από το ίδιο το κέντρο κηπουρικής δεν υφίσταται διαρροή προς το περιβάλλον. Από την άποψη αυτή δεν εμφανίζεται ότι υφίσταται ενίσχυση. Εντούτοις, όσον αφορά την απαλλαγή για κέντρα κηπουρικής που ασκούν τα ίδια κηπευτικές δραστηριότητες, δεν φαίνεται ότι υφίστανται εγγενείς λόγοι για την παραχώρηση της προτεινόμενης απαλλαγής, στο βαθμό που ισχύουν οι ίδιοι κανόνες τόσοι για τη κηπευτική στο έδαφος όσο και για την κηπευτική εκτός εδάφους.

(25) Τέλος, η Επιτροπή διατηρεί αμφιβολίες κατά πόσον ο νόμος περί λιπασμάτων και το καθεστώς απαλλαγών για τις ανόργανες ουσίες συμβιβάζονται προς την οδηγία περί νιτρικών ουσιών. Έχει ήδη απευθύνει στις αρχές των Κάτω Χωρών επίσημη ειδοποίηση επί της οποίας έλαβε απάντηση ότι το θέμα μελετάται περαιτέρω. Το καθεστώς απαλλαγών για ανόργανες ουσίες, το οποίο δίδει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να εξακολουθούν να υπερβαίνουν τα πρότυπα της οδηγίας περί νιτρικών ουσιών εφόσον καταβάλλουν εισφορές ενδέχεται να μην συμβιβάζονται προς την οδηγία για τις νιτρικές ουσίες. Το γεγονός ότι οι κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων έχουν τη δυνατότητα να υπερβαίνουν τα πρότυπα εφόσον καταβάλλουν εισφορά δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικά την τήρηση των κανόνων. Επίσης, τα ονομαζόμενα πρότυπα για τις διαρροές είναι υψηλότερα σε σχέση με τις τιμές της οδηγίας περί νιτρικών ουσιών ουσίες χωρίς να προβλέπεται καταβολή εισφοράς. Το άρθρο 38 του νόμου περί λιπασμάτων ήδη προβλέπει απαλλαγή για την εκτατική κτηνοτροφία, εφόσον ανά ημερολογιακό έτος είναι δυνατόν να αποτίθεται κάποια μέγιστη ποσότητα λιπασμάτων, εκφραζόμενη σε χιλιόγραμμα φωσφορικών ενώσεων αντί αζώτου που προβλέπει η οδηγία περί νιτρικών ουσιών, που υπερβαίνει τα μέγιστα τα καθοριζόμενα στην οδηγία. Η παραχώρηση περαιτέρω απαλλαγών μάλλον θα επιδεινώσει την κατάσταση.

(26) Επιπλέον, σε περίπτωση παραχώρησης της απαλλαγής στις μικρές όχι οικονομικού σκοπού εκμεταλλεύσεις («ερασιτέχνες») φαίνεται ότι δεν θα υφίστανται πλέον κανόνες οι οποίοι θα διασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς τα όρια της οδηγίας περί νιτρικών ουσιών (170 kg N/ha/έτος). Η οδηγία για τις νιτρικές ενώσεις δεν προβλέπει de minimis εξαίρεση για μικρές εκμεταλλεύσεις. Οι αρχές των Κάτω Χωρών δεν έχουν δείξει ότι οι εν λόγω μικρές επιχειρήσεις τηρούν με βεβαιότητα τους κανόνες της οδηγίας για τις νιτρικές ουσίες.

(27) Επίσης, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η επιτρεπόμενη ποσότητα αζώτου για κέντρα κηπουρικής και κηπευτικής τοποθετείται πολύ υψηλότερα σε σχέση με τα πρότυπα της οδηγίας περί νιτρικών ουσιών (170 χιλιόγραμμα αζώτου ανά εκτάριο· επί χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, επιτρεπόταν κατά παρέκκλιση μέγιστη ποσότητα 210 χιλιογράμμων). Σε περίπτωση που δεν υφίστανται δεδομένα σχετικά με διαφυγές νιτρικών ουσιών στο νερό και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η επιτρεπόμενη ποσότητα αζώτου υπερβαίνει κατά πολύ τα καθοριζόμενα όρια στην οδηγία περί νιτρικών ουσιών, η Επιτροπή εξέφρασε τις αμφιβολίες της όσον αφορά τις συνέπειες των προτεινόμενων ατελειών για το περιβάλλον.

(28) Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία κατά τις διατάξεις του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης.

## III. ΣΧΟΛΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ

(29) Με την από 17 Μαΐου 2000 επιστολή προς τον Επίτροπο κ. Fischler ο υπουργός γεωργίας, περιβάλλοντος και αλιείας των Κάτω Χωρών παρουσιάζει επιχειρήματα με σκοπό την αναθεώρηση της άποψης της Επιτροπής όσον αφορά τη κίνηση της διαδικασίας. Με την από 3 Ιουλίου 2000 επιστολή τους, οι αρχές των Κάτω Χωρών επιβεβαίωσαν ότι η εν λόγω επιστολή πρέπει να θεωρηθεί ως η επίσημη υποβολή παρατηρήσεων εκ μέρους των Κάτω Χωρών σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας υπό την έννοια των διατάξεων του άρθρου 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου ([7]).

(30) Οι πληροφορίες που διαβιβάσθηκαν εκ μέρους των αρχών των Κάτω Χωρών συνοψίζονται στη συνέχεια.

(31) Οι αρχές των Κάτω Χωρών διατείνονται ότι η Επιτροπή εσφαλμένα εξομοιώνει τα προτεινόμενα μέτρα με εισφοροαπαλλαγή και, κατά συνέπεια, προς απώλεια φορολογικού εισοδήματος η οποία αποτελεί κρατική ενίσχυση. Η Επιτροπή δεν λαμβάνει υπόψη τον αποτρεπτικό χαρακτήρα της εισφοράς. Με το Minas δεν επιδιώχθηκε η δημιουργία εσόδων για το κράτος αλλά ο έλεγχος της χρήσης λιπασμάτων. Κατά συνέπεια, μπορεί να συγκριθεί με πρόστιμο το οποίο επιβάλλεται σε περίπτωση κολάσιμης παράβασης διατάξεων. Λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου και του σκοπού του μέτρου δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως μέτρο φορολογικό, οπότε η απαλλαγή συνιστά κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης.

([6]) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις de minimis (ΕΕ C 68 της 6.3.1996, σ. 9).

([7]) ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

(32) Επιπλέον, οι αρχές των Κάτω Χωρών αναφέρουν ότι δεν αμφισβητούν το δικαίωμα της Επιτροπής να λάβει θέση κατά των προτύπων που καθορίζονται στο πλαίσιο της πολιτικής των Κάτω Χωρών για τα λιπάσματα με βάση την οδηγία περί νιτρικών ουσιών. Όμως οι αντιρρήσεις της Επιτροπής πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της οδηγίας για τις νιτρικές ουσίες και όχι μέσω διαδικασίας που αφορά τις κρατικές ενισχύσεις.

(33) Τέλος, χωρίς να προβάλλουν περαιτέρω επιχειρήματα, οι αρχές των Κάτω Χωρών ισχυρίζονται ότι εν προκειμένου απαλλαγές είναι απόλυτα δικαιολογημένες σύμφωνα με τη φύση και το σκοπό του Minas.

## IV. **ΕΚΤΙΜΗΣΗ**

(34) Ελλείψει άλλων δεδομένων, η Επιτροπή διατηρεί τους ενδοιασμούς λόγω των οποίων κίνησε τη διαδικασία κατά των προταθεισών απαλλαγών.

(35) Το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ορίζει τα ακόλουθα: «Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν η παρούσα συνθήκη ορίζει άλλως».

(36) Στην προκειμένη ρύθμιση κάποιο κράτος μέλος παρέχει στήριξη σε ορισμένες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις αντές απαλλάσσονται από ορισμένες εισφορές. Το γεγονός ότι η εν λόγω διάταξη πρέπει να εξομοιωθεί με επιβολή προστίμων σε περίπτωση κολάσιμης παράβασης ορισμένων διατάξεων δεν αίρει τό ότι το καθεστώς Minas έχει τη δομή συνόλου κανόνων σχετικών με εισφορές. Αποκλίσεις από τις σχετικές διατάξεις είναι δυνατόν να αποτελέσουν κρατικές ενισχύσεις. Η εν λόγω στήριξη είναι δυνατόν να επηρεάσει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Οι διαμεθοριακές εμπορικές συναλλαγές ζώντων ζώων και κηπευτικών προϊόντων είναι σημαντικές. Επιπλέον, θα μπορούσε να αντιτείνει κανείς ότι, και σε περίπτωση που κάποιο κράτος μέλος θεσπίσει κάποιο σύστημα προστίμων, οι εξαιρέσεις από το γενικής ισχύος αυτό σύστημα προστίμων θα μπορούσε να εξακολουθούν να θεωρούνται κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει κατ' επανάληψη αποφανθεί ότι η έννοια της ενίσχυσης είναι ευρύτερη σε σχέση με την έννοια της επιδότησης, διότι δεν περιλαμβάνει μόνο παροχές, όπως η επιδότηση αλλά και μέτρα τα οποία υπό διάφορες μορφές αποτελούν ελαφρύνσεις επιβαρύνσεων πού περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό των επιχειρήσεων και με τον τρόπο αυτό —χωρίς να αποτελούν επιδοτήσεις υπό την αυστηρή έννοια του ορού— είναι της αυτής φύσεως και έχουν πανομοιότυπα επακόλουθα ([8]). Καθώς άλλες επιχειρήσεις υπόκεινται στις εισφορές «πρόστιμα», βελτιώνεται η ανταγωνιστική θέση των απαλλασσόμενων επιχειρήσεων. Αντίθετα από τους ισχυρισμούς των αρχών των Κάτω Χωρών, με βάση τη φύση και το σκοπό του καθεστώτος δεν είναι δυνατόν να αποκλεισθεί ότι πρόκειται για κρατική ενίσχυση. Και το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη αποφανθεί ότι το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης δεν κάνει διάκριση όσον αφορά τα αίτια ή τους στόχους των κρατικών μέτρων αλλά τα θεωρεί σε συνάρτηση με τις συνέπειές τους ([9]).

(37) Τα επιχειρήματα τα οποία προέβαλαν οι αρχές των Κάτω Χωρών πριν κινηθεί η διαδικασία σχετικά με τον μη εμπορικό χαρακτήρα και την απουσία εκμετάλευσης υπό τύπον επιχείρησης σε ό,τι αποκαλούν «ερασιτεχνικές επιχειρήσεις» ([10]) (βλέπε ανωτέρω αιτιολογική σκέψη 18) πρέπει επίσης να απορριφθεί. Ο μη εμπορικός χαρακτήρας αποτελεί απλή πρόφαση. Έτσι, παραδείγματος χάρη, όπως αναφέρεται στην υποσημείωση 3, οι τρεις μονάδες ζωικού κεφαλαίου αντιστοιχούν σε 250 ωοτόκες όρνιθες. Τα προταθέντα κριτήρια δείχνουν μόνον ότι ο δικαιούχος διαθέτει πολύ μικρή έκταση γης σε σχέση με το πλήθος εκτρεφόμενων ζώων και δεν πληροί τους όρους γενικής απαλλαγής που προβλέπεται στο άρθρο 38 του νόμου περί λιπασμάτων (όχι πλέον των 2,5 μονάδων ζωικού κεφαλαίου ανά εκτάριο). Κατόπιν των ανωτέρω, το προτεινόμενο μέτρο είναι δυνατόν να αποβεί επωφελές για συγκεκριμένες επιχειρήσεις με εμπορική παραγωγή προϊόντων του παραρτήματος I της συνθήκης τα οποία αποτελούν ή είναι δυνατόν να αποτελέσουν το αντικείμενο εμπορίου διασυνοριακά. Κατόπιν τούτου, το μέτρο δεν φαίνεται να δικαιολογείται λόγω της φύσεως και του πνεύματος του καθεστώτος.

(38) Οι αρχές των Κάτω Χωρών δεν παρουσίασαν νέα επιχειρήματα όσον αφορά τα κέντρα κηπουρικής και τις επιχειρήσεις κηπευτικών.

(39) Επί του θέματος αυτού η Επιτροπή διατηρεί τις αντιρρήσεις τις οποίες είχε διατυπώσει κατά της προταθείσας μερικής απαλλαγής κηπουρικών επιχειρήσεων και κέντρων κηπουρικής τα οποία ασκούν δραστηριότητες κηπευτικής. Όσον αφορά την απαλλαγή για την κηπευτική, σύμφωνα με τη «φύση ή το ευρύτερο πνεύμα του καθεστώτος» πρέπει να εξομοιωθεί το έδαφος ή το μέσον ανάπτυξης εντός των γεωργικών εγκαταστάσεων προς γεωργική γη και να εφαρμοστούν οι ίδιοι κανόνες εισροών. Στην προκειμένη περίπτωση, οι ποσότητες οι οποίες είναι δυνατόν να εισέρχονται είναι όντως πολύ μεγαλύτερες [460 χιλιόγραμμα φωσφορικές ενώσεις ανά εκτάριο και 800 χιλιόγραμμα αζώτου ανά εκτάριο ([11])]. Εισφορές θα οφείλονται μόνον σε περίπτωση υπέρβασης των ποσοτήτων αυτών. Για το λόγο αυτό δεν υπάρχουν εγγενείς λόγοι για την έγκριση της προταθείσας απαλλαγής, ενώ οι αρχές των Κάτω Χωρών δεν προέβαλαν κάποιο βάσιμο συναφή λόγο. Σχετικά με τη μερική απαλλαγή για κέντρα κηπουρικής τα οποία ασκούν τα ίδια δραστηριότητες κηπευτικής, επίσης δεν υπάρχουν εγγενείς λόγοι για τη παραχώρηση της προτεινόμενης απαλλαγής, εάν για καλλιέργεια κηπευτικών σε έδαφος και για

([8]) Απόφαση της 17ης Ιουνίου 1999, υπόθεση C-295/97, Piaggio κατά IIfitalia και άλλων, Συλλογή 1999, σ. I-3735.

([9]) Απόφαση της 17ης Ιουνίου 1999, υπόθεση C-75/97, Βέλγιο κατά Επιτροπής («Maribel α/β»), Συλλογή 1999, σ. I-3671· απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 1999, υπόθεση T-14/96, BAI κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-139.

([10]) Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το νομοσχέδιο και η εισηγητική σημείωση απλώς χρησιμοποιούν τον όρο «μικρές επιχειρήσεις». Θα μπορούσε να συναχθεί ότι οι εμπορικές επιχειρήσεις δεν αποκλείονται με κανένα τρόπο από την προτεινόμενη απαλλαγή.

([11]) Προς σύγκριση, ο νόμος περί λιπασμάτων ορίζει ότι οι μέγιστες επιτρεπόμενες διαφυγές ανά εκτάριο γεωργικής γης το έτος 2000 και το έτος 2001 ανέρχονται σε 35 χιλιόγραμμα φωσφορικών ουσιών, ποσότητα η οποία μελλοντικά πρόκειται να υποστεί περαιτέρω μείωση, μέχρι 25 χιλιόγραμμα από το 2005. Οι μέγιστες διαφυγές αζώτου για λιβαδικές εκτάσεις το έτος 2000 και το 2001 ανέρχονται σε 275 χιλιόγραμμα και μελλοντικά θα μειωθούν (200 χιλιόγραμμα από το έτος 2005).

καλλιέργεια κηπευτικών εκτός εδάφους ισχύει το ίδιο καθεστώς (δηλαδή με υψηλότερα επιτρεπόμενα όρια για φωσφορικές ουσίες και άζωτο, εφόσον οφείλονται εισφορές μόνον σε περίπτωση υπέρβασης των ορίων). Για τους λόγους αυτούς, το μέτρο δεν θεωρείται ότι δικαιολογείται λόγω της φύσεως ή του πνεύματος του καθεστώτος.

(40) Εξάλλου, απαλλαγές πληρούν όλες τις διατάξεις από το σημείο 9 έως και το σημείο 12 της ανακοίνωσης για την άμεση φορολογία (όπου είναι δυνατόν να αναχθούν κατ' αναλογία): α) το μέτρο ωφελεί τον δικαιούχο με ελάφρυνση των επιβαρύνσεων που πρέπει κανονικά να καλύπτει· β) το ευεργέτημα παραχωρείται από το κράτος (απώλεια εσόδων)· γ) το μέτρο είναι δυνατόν να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, εφόσον ο δικαιούχος ασκεί οικονομική δραστηριότητα της οποίας το αντικείμενο είναι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών· δ) τέλος, το μέτρο είναι εξειδικευμένο ή επιλεκτικό.

(41) Το εν λόγω μέτρο στήριξης πρέπει να θεωρηθεί ως στήριξη στην εκμετάλλευση. Η στήριξη αυτή, η οποία αποκλειστικά συντελεί στη μείωση του συνήθους κόστους για την επιχείρηση, προσφέρει στον δικαιούχο απλώς κάποιο χρονικά περιορισμένο οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο παύει να υφίσταται αμέσως μόλις παύσουν οι πληρωμές και είναι δυνατόν να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Έτσι, η στήριξη του είδους αυτού είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως στήριξη για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης κλάδων όπου το επίπεδο διαβίωσης είναι ασυνήθως χαμηλό [άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α)] ή ως στήριξη για την ανάπτυξη ορισμένων μορφών οικονομικής δραστηριότητας ή τη διευκόλυνση κάποιων περιφερειακών οικονομιών [άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ)].

(42) Η στήριξη στην εκμετάλλευση κανονικά δεν εγκρίνεται [βλέπε σημείο 5.5.1 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στο γεωργικό τομέα ([12])]. Η στήριξη του είδους αυτού μπορεί να εγκρίνεται μόνο σε περίπτωση που είναι προσωρινή και φθίνουσα, πράγμα που δεν συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση.

(43) Η Επιτροπή απορρίπτει κατηγορηματικά το επιχείρημα ότι η διαδικασία που αφορά την κρατική ενίσχυση είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ή όχι για την εφαρμογή της οδηγίας περί νιτρικών ουσιών. Η έρευνα βάσει των διατάξεων των άρθρων 87 έως και 89 της συνθήκης ΕΚ περιλαμβάνει εξέταση της συμβατότητας προς την υπόλοιπη κοινοτική νομοθεσία. Είναι σαφές ότι διαδικασία η σχετική με τις κρατικές ενισχύσεις δεν είναι ποτέ δυνατόν να οδηγήσει σε αποτέλεσμα αντίθετο προς συγκεκριμένες διατάξεις της συνθήκης ([13]), στην προκειμένη περίπτωση του άρθρου 174 [πρώην 130 ιη)] της συνθήκης και την κοινοτική νομοθεσία η οποία εκδόθηκε στη βάση αυτή (βλέπε άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης). Επιπλέον, είναι σκόπιμο να σημειωθεί ότι κατά των Κάτω Χωρών έχει κινηθεί διαδικασία παράβασης λόγω μη συμμόρφωσης προς την οδηγία περί νιτρικών ουσιών ([14]), στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή έκρινε τότε ότι η νομοθεσία των Κάτω Χωρών δεν τηρεί τις διατάξεις της οδηγίας περί νιτρικών ουσιών. Εν πάση περιπτώσει, για τους λόγους που αναφέρθηκαν, η Επιτροπή διετύπωσε τις αντιρρήσεις της κατά του προταθέντος φορολογικού ευεργετήματος, ανεξάρτητα από τη συμβατότητα του καθεστώτος με την οδηγία περί νιτρικών ουσιών, λαμβανόμενου υπόψη ότι το εν λόγω ευεργέτημα πρέπει να θεωρηθεί καθαρά ως στήριξη στην εκμετάλλευση.

## V. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

(44) Για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι προταθείσες εισφοροαπαλλαγές για μικρές εκμεταλλεύσεις («ερασιτέχνες»), κηπευτικών και κέντρων κηπουρικής τα οποία ασκούν δραστηριότητες κηπευτικής δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν ως κοινοτικού ενδιαφέροντος και για το λόγω αυτό δεν υπάγονται στις εξαιρέσεις του άρθρου 87 παράγραφος 3 εδάφιο γ) της συνθήκης.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κρίνει ότι το εν προκειμένω μέτρο στήριξης είναι ασύμβατο προς την κοινή αγορά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

*Άρθρο 1*

Οι εισφοροαπαλλαγές στο πλαίσιο τον καθεστώτος Minas τις οποίες προτίθενται να παραχωρήσουν οι Κάτω Χώρες σε μικρές εκμεταλλεύσεις («ερασιτέχνες»), εκμετάλλευσης κηπευτικής και κέντρα κηπουρικής τα οποία ασκούν κηπευτική δραστηριότητα είναι ασύμβατα προς την κοινή αγορά. Για το λόγο αυτό το καθεστώς στήριξης δεν πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή.

*Άρθρο 2*

Εντός διμήνου από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, οι Κάτω Χώρες ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που λήφθηκαν προς συμμόρφωση.

*Άρθρο 3*

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών.

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 2000.

*Για την Επιτροπή*

Franz FISCHLER

*Μέλος της Επιτροπής*

([12]) ΕΕ C 28 της 1.2.2000, σ. 2.

([13]) Βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου, της 15ης Ιουνίου 1993, υπόθεση αριθ. C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203.

([14]) Βλέπε δελτίο τύπου IP/00/204 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2000.